

Plenumvergadering

van

DONDERDAG 21 NOVEMBER 2024

Namiddag

Séance plénière

du

JEUDI 21 NOVEMBRE 2024

Après-midi

De vergadering wordt geopend om 14.15 uur en voorgezeten door de heer Peter De Roover, voorzitter.
La séance est ouverte à 14 h 15 et présidée par M. Peter De Roover, président.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. U kunt die terugvinden op de webstek van de Kamer en in het integraal verslag van deze vergadering of in de bijlage ervan.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans le compte rendu intégral de cette séance ou son annexe.

Aanwezig bij de opening van de vergadering is de minister van de federale regering:
Ministre du gouvernement fédéral présent lors de l'ouverture de la séance:
Vincent Van Peteghem.

01 Agenda

01 Ordre du jour

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 20 november 2024 hebt u een gewijzigde agenda voor de vergadering van vandaag ontvangen.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 20 novembre 2024, vous avez reçu un ordre du jour modifié pour la séance d'aujourd'hui.

Zijn er dienaangaande opmerkingen? (*Nee*)
Y a-t-il une observation à ce sujet? (*Non*)

Bijgevolg is de agenda aangenomen.
En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

Mondelinge vragen

Questions orales

02 Vraag van Steven Coenegrachts aan Vincent Van Peteghem (VEM Financiën, Coördinatie fraudebestrijding en Nationale Loterij) over "De weigering van Belfius en andere banken om krediet te verstrekken aan bepaalde steden" (56000214P)

02 Question de Steven Coenegrachts à Vincent Van Peteghem (VPM Finances, Coordination lutte contre la fraude et Loterie Nationale) sur "Le refus de Belfius et d'autres banques d'accorder des crédits à certaines villes" (56000214P)

02.01 Steven Coenegrachts (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, sinds afgelopen weekend is Sinterklaas in het land. Elke goede huisvader is over drie weken opgelucht dat de sint weer is vertrokken, aangezien hij een aanslag op het gezinsbudget is. In de krant lezen we echter dat

Sinterklaas in sommige steden en gemeenten jaren- en soms wel legislaturenlang deel uitmaakt van het schepencollege. Daar vliegt het geld via ramen en deuren naar buiten. Op het einde van de rit botst men dan tegen een muur. Ofwel komt men een hogere overheid, ofwel de bank tegen. In dit geval weigert de bank om nog langer de gemeente te financieren, zelfs niet voor de betaling van de pensioenen van de lokale ambtenaren.

Mijnheer de minister, ik heb nog overwogen om mijn vraag aan mevrouw Lalieux te stellen, maar ze had het nogal druk vandaag. Daarom stel ik ze aan u, de minister van Financiën, omdat wij via de FPIM toch een betrokken partij zijn in Belfius, dat het rode beleid van steden en gemeenten afstraft en op het einde van de rit zegt: tot hier en niet verder.

Mijnheer de minister, wat is uw visie daarop als minister van Financiën?

02.02 Minister **Vincent Van Peteghem**: Mijnheer de voorzitter, collega's, vandaag zijn de uitdagingen voor de lokale besturen groot en om die uitdagingen te financieren, moeten ze natuurlijk een beroep kunnen doen op financiële partners. Belfius is zo'n partner van lokale besturen. Op dit moment doen 568 gemeenten in ons land een beroep op of hebben ze minstens één langlopend termijnkrediet lopen bij Belfius. Ook heel wat andere Belgische grootbanken verschaffen onze steden en gemeenten kredieten, zoals nog in de krant werd vermeld.

Waarover gaat het nu? In het kader van het plan Oxygène, dat opgezet werd door onze Waalse collega's als een soort hulpprogramma om gemeenten te steunen die problemen hebben bij de financiering van de pensioenlasten van het statutaire gemeentepersoneel, wordt er gezocht naar financiering van courante, dus lopende uitgaven door middel van langlopende leningen. Uit mijn contact met Belfius naar aanleiding van het persartikel heb ik begrepen dat de bank zich op basis van zijn risicoanalyse en risicobeheersing steeds terughoudend opstelt voor de financiering van courante uitgaven via langlopende kredieten. Ik meen dat dat niet meer dan logisch is. Langlopende kredieten dienen voor de investeringen van de steden en de gemeenten in onder andere fietspaden en bibliotheken en niet zozeer voor de directe betaling van courante uitgaven.

Zoals bij elke operationele beslissing beoordeelt Belfius elke aanvraag, ook dewelke waarvan sprake, steeds onafhankelijk aan de hand van vaste objectieve economische en financiële criteria, en dit steeds binnen een zeer strikt risicokader. Het is precies wegens die criteria en het risicokader dat er op de aanvraag niet ingegaan is. Daar wordt ook niet van afgeweken, zoals in de context duidelijk (...)

02.03 **Steven Coenegrachts** (Open Vld): Mijnheer de minister, u bevestigt dat er niet wordt afgeweken van dat kader en dat stemt mij gelukkig. Financiële partners moet men immers verdienen en die verdient men alleen door een budgettair orthodox beleid te voeren, ook op lokaal niveau. Een sinterklaaspolitiek is in het begin leuk, als de zak vol is, maar zodra de zak leeg is, is de burger daarvan het slachtoffer, want dan is er niets meer om uit te delen. Dan is er op termijn zelfs geen geld meer om de pensioenen uit te betalen.

Mijnheer de minister, laten wij dat beleid volhouden. Laat de banken hun rol spelen, ook ten opzichte van overheden en lokale besturen. Zo kan de druk op het budgettaire beleid hoog worden gehouden.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 **Samengevoegde vragen van**

- **Marijke Dillen aan Paul Van Tigchelt (VEM Justitie en Noordzee) over "De overbevolkte gevangenissen" (56000198P)**
- **Benoît Lutgen aan Paul Van Tigchelt (VEM Justitie en Noordzee) over "De staking in de gevangenis te Marche-en-Famenne" (56000206P)**
- **Steven Matheï aan Paul Van Tigchelt (VEM Justitie en Noordzee) over "De overbevolkte gevangenissen" (56000209P)**
- **Catherine Delcourt aan Paul Van Tigchelt (VEM Justitie en Noordzee) over "De opschorting van de verzending van gevangenisbriefjes" (56000215P)**

03 **Questions jointes de**

- **Marijke Dillen à Paul Van Tigchelt (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La surpopulation dans les prisons" (56000198P)**
- **Benoît Lutgen à Paul Van Tigchelt (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La grève dans la prison de Marche-en-Famenne" (56000206P)**
- **Steven Matheï à Paul Van Tigchelt (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La surpopulation dans les prisons" (56000209P)**
- **Catherine Delcourt à Paul Van Tigchelt (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La suspension de l'envoi des billets d'écrou" (56000215P)**

03.01 **Marijke Dillen (VB):** Mijnheer de minister, uw beweerde straffe justitie heeft de voorbije week geen al te goede beurt gemaakt, integendeel, met de beruchte cannabisboer die in een zwaar drugsdossier vrijuit gaat omdat de redelijke termijn is overschreden en waarbij justitie waarschijnlijk de in beslag genomen 2,4 miljoen euro moet terugbetalen, met een pedofiele BV die gedurende jaren gruwelijke beelden van kindermisbruik verspreidde en extreme fantasieën had over het misbruik en de mishandeling van kinderen, maar tegen wie het openbaar ministerie slechts een jaar effectieve gevangenisstraf vordert, en nu met uw richtlijn om geen nieuwe oproepingsbrieven meer te sturen naar gedetineerden die veroordeeld zijn tot celstraffen onder de vijf jaar. Men moet in dit land al heel wat uitsteken om te worden veroordeeld tot vijf jaar effectieve gevangenisstraf.

Uw richtlijn geldt niet voor alle veroordeelden. Ze geldt niet voor veroordelingen wegens terrorisme, intrafamiliaal geweld, kindermisbruik enzovoort, maar een drugsdealer of een wapenhandelaar die is veroordeeld tot vier jaar, zal voorlopig – hoelang zal dat duren – niet naar de gevangenis moeten gaan. Dat is ongezien! Op deze wijze komt de veiligheid van de samenleving in het gedrang. Dit is geen oplossing voor de problematiek van de overbevolking, die vandaag opnieuw een hoogtepunt kent met ongeveer 12.700 gedetineerden, als ik juist ben ingelicht, terwijl er slechts plaats is voor 11.000, met ook nog eens 200 grondslapers.

Mijnheer de minister, wij betwisten niet dat de overbevolking onaanvaardbaar is en de veiligheid en werkomstandigheden van de cipiers in het gedrang brengt, maar in plaats van die problematiek structureel aan te pakken, neemt u maatregelen die de straffeloosheid doen toenemen. Wat zult u bij hoogdringendheid doen om deze waanzin te stoppen en ervoor te zorgen dat alle straffen effectief worden uitgevoerd?

03.02 **Benoît Lutgen (Les Engagés):** Monsieur le ministre, la Belgique est championne en matière de surpopulation carcérale. C'est un titre peu envié. Cette surpopulation a des conséquences graves pour les gardiens et gardiennes de prison. Certains ou certaines partent travailler la peur au ventre.

Cette surpopulation existe partout et les incidents, que ce soit à Andenne ou à Marche-en-Famenne en particulier ces derniers jours, sont particulièrement marquants pour les gardiens. Trois gardiens sont hospitalisés et plusieurs sont en incapacité de travail. Sur les deux cents agents pénitentiaires de Marche, soixante sont aujourd'hui en maladie ou en incapacité de travail. La situation ne fait qu'empirer dans cette prison.

Monsieur le ministre, quelles actions allez-vous mener spécifiquement par rapport à la prison de Marche et plus globalement par rapport à cette surpopulation carcérale?

Ce matin s'est tenue une réunion de concertation entre les gardiens, les syndicats et la direction. Cette dernière, ou plutôt l'équipe qui fait fonction de direction pour le moment, doit d'ailleurs faire l'objet d'un renouvellement. Quels sont les résultats de cette rencontre? Quelles actions allez-vous mener? Quel soutien

allez-vous apporter en dédommagement et en suivi psychologique pour les agents pénitentiaires concernés?

La situation est d'autant plus dramatique que la prison de Marche a été montrée en exemple pour la réinsertion, l'aspect social et tout l'accompagnement. Aujourd'hui, ces projets sont mis de côté. Pour vous donner un exemple très concret, les pauses qui doivent normalement se faire à trente-quatre agents se font aujourd'hui à seize ou dix-sept agents. C'est la moitié du personnel. La tension est de plus en plus forte et impacte de façon extrêmement importante d'abord les agents bien sûr, mais également les détenus.

03.03 Steven Matheï (cd&v): Mijnheer de minister, er zitten 12.777 gevangenen in onze gevangenissen. Dat is een triest hoogtepunt in België. We zouden bijna heimwee krijgen naar de situatie van zes maanden geleden, toen we de magische kaap van 12.000 gevangenen dreigden te overschrijden. De laatste maanden komen er nog eens acht gevangenen per dag bij. Dat zijn de harde cijfers, hoewel de criminaliteitscijfers dalen.

De vraag is dan natuurlijk wat de oplossingen zijn. Uw oplossing bestaat erin om iedereen elke gevangenisstraf onder de vijf jaar niet meer te laten uitvoeren. Concreet wil dat zeggen dat iemand die een inbraak pleegt en daarvoor veroordeeld wordt tot vier jaar cel niet naar de gevangenis moet en vrij blijft. Dat wakkert het onveiligheidsgevoel natuurlijk sterk aan.

Onze oplossing is een en-enverhaal. Ze bestaat erin om ten eerste in te zetten op capaciteit. Mijnheer de minister, waar blijven de extra gevangenissen in Luik en Leopoldsborg? Waar blijven die extra FPC's in Waver en Aalst? Waar blijven die 15 aangekondigde detentiehuizen? Er zijn er op dit moment immers slechts twee gerealiseerd. Het lijkt alsof al die dossiers geblokkeerd zitten en geen vooruitgang kennen. Ondertussen moet de afgeleefde gevangenis van Sint-Gillis opnieuw een deel van de oplossing bieden voor de gedetineerden.

Daarnaast zijn er natuurlijk ook de geïnterneerden. Dat zijn er 1.000 en dat cijfer is verdubbeld in de afgelopen vijf jaar. Waar zijn de data en de plannen om samen met de minister van Volksgezondheid ook die problematiek aan te pakken? We hebben met het nieuwe Strafwetboek ook meer alternatieve straffen mogelijk gemaakt. Kunnen we daar niet meer op inzetten? Het is immers belangrijk dat mensen ook aan zichzelf blijven werken.

Mijnheer de minister, u hoort het: er zijn veel problemen en veel vragen, maar weinig actie. Wat ons betreft is het dan ook niet vijf voor, maar vijf na twaalf.

03.04 Catherine Delcourt (MR): Monsieur le ministre, la volonté d'exécuter les courtes peines était un signal fort vis-à-vis des victimes et pour l'effectivité des peines. Néanmoins, cette décision a été prise en dépit de la réalité du terrain dans les prisons, où la capacité est totalement insuffisante pour accueillir le nombre de détenus qui sont écroués. En conséquence, les conditions de travail des directions, des greffes et des agents pénitentiaires sont déplorables, et les conditions de détention indignes d'un État de droit. Celles-ci sont en outre contreproductives dans le cadre d'un projet de réinsertion.

Monsieur le ministre, on fait deux pas en avant, trois pas en arrière, puisque vous avez adressé une directive au parquet de Liège, notamment, en demandant que les billets d'écrou ne soient plus exécutés jusqu'au 26 novembre cette fois, pour essayer d'endiguer cette surpopulation qui est particulièrement importante à la prison de Lantin.

Avez-vous encore l'intention de prolonger cette mesure? Quels parquets sont-ils concernés par cette mesure? Combien de billets d'écrou votre décision concerne-t-elle en définitive?

Je voudrais enfin vous demander, monsieur le ministre, de faire preuve d'un peu de créativité. Quelles autres mesures envisagez-vous pour endiguer cette surpopulation carcérale?

03.05 Minister Paul Van Tigchelt: Mevrouw Dillen, mijnheer Lutgen, mijnheer Matheï, mevrouw Delcourt, ik dank u voor het mee nadenken over het prangende vraagstuk van het plaatstekort in de gevangenissen. Straffen die rechters uitspreken, moeten immers effectief worden uitgevoerd. Het is anderzijds aan de politiek en de overheid om dat te laten gebeuren in aanvaardbare omstandigheden.

Collega's, ik trap een open deur in, maar ik moet dat toch even doen. Het plaatstekort is geen nieuw probleem.

Het zit nu op 15 %. Tien jaar geleden was dat nog 25 %. Het is een feit dat wij de voorbije legislatuur 1.200 nieuwe plaatsen hebben gecreëerd. Dat was echter niet genoeg, omdat de aangroei van gedetineerden nog groter is geweest. Het is een feit – ik herhaal het en het is hier ook aangehaald – dat er nog nooit zoveel mensen zijn opgesloten, namelijk 12.777 gedetineerden vandaag. Het waren er vorige week zelfs meer dan 12.800. Sinds 1 oktober 2024 alleen al zijn er 450 gedetineerden netto bij gekomen.

De vraag hoe dat komt, is een relevante vraag. Wie de ziekte wil bestrijden, moet immers de juiste diagnose stellen. De toename is deels te wijten aan het aantal veroordeelden in de Sky ECC-dossiers.

Nous constatons également que les détentions préventives deviennent de plus en plus longues. Dans nos prisons, 5 000 personnes sont actuellement en détention préventive. Par ailleurs, nous constatons que les juges deviennent de plus en plus fermes: plus de 50 % des détenus purgent leur peine du début à la fin.

Het zijn rechters die oordelen, veroordelen en straffen, mevrouw Dillen. Ik heb alle vertrouwen in hun oordeel ter zake, omdat ik geloof in de rechtsstaat.

Tegelijkertijd blijven onze gevangenen een vergaarbak voor problemen van andere diensten, zoals de heer Matheï zei. Het gaat niet alleen om 1.000 geïnterneerden, maar ook om bijna 4.000 gedetineerden zonder verblijfsvergunning, mijnheer Matheï. Dat zijn mensen die niet in de gevangenis thuishoren, zeker niet als het gaat over geïnterneerden. Het is juist dat ik meer engagement van Volksgezondheid heb gevraagd. In het reguliere psychiatrische circuit moeten meer plaatsen worden gecreëerd.

Om die acute stijging op korte termijn op te vangen, heb ik inderdaad op 28 oktober – dat is niet toevallig, want de dag nadien is er de uitspraak in dat EncroChatdossier in Brussel gekomen – een instructie aan het openbaar ministerie gegeven. Luister goed alstublieft. Personen die tot een gevangenisstraf tot vijf jaar worden veroordeeld, maar die nog vrij zijn op het ogenblik van de veroordeling en die geen gevaar voor anderen vormen, moeten zich niet in de gevangenis aanbieden. De straf wordt wel degelijk uitgevoerd, maar later. Die instructie geldt voor alle parketten. De tijdelijke maatregel geldt dus niet voor gevangenen die in hechtenis zitten op het ogenblik van hun veroordeling en evenmin voor zedendelinquenten, terroristen en plegers van zware geweldfeiten en intrafamiliaal geweld.

Mag ik u erop wijzen, mijnheer Matheï, dat dit geen unicum is. Die maatregel werd in het verleden ook reeds door voorgangers van mij genomen. Ook Nederland nam volgens mijn informatie recent dergelijke maatregelen.

Il s'agit d'une mesure d'urgence temporaire qui vise à réduire la pression sur nos prisons et notre personnel pénitentiaire. En outre, nous avons développé une politique et nous avons pris des mesures pour résoudre de manière structurelle – ce qui est le vrai défi – le problème chronique du manque de places. Nous le savons et je l'admets, cela ne se fera pas du jour au lendemain. Par ailleurs, nous avons élaboré une vision claire avec un nouveau Code pénal, avec des maisons de détention et de transition.

Straffen op maat en vermijden van recidive staan daarin centraal en zijn de structurele oplossingen die worden uitgewerkt. Het uitvoeren van straffen onder de drie jaar is een essentieel onderdeel van die verandering. We nemen ook verschillende noodmaatregelen om op korte termijn de druk te verlichten, zoals het voorzien van een betere spreiding tussen alle gevangenen en het terugsturen van illegale gedetineerden naar hun land van herkomst. Marokko neemt voor de eerste keer sinds 2017 zijn onderdanen terug en we hebben dat tempo opgedreven. We gaan binnenkort naar de ministerraad met een dossier voor containerbouw om een contract toe te laten voor 600 extra (...)

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer de minister. De klok is onverbiddelijk, ook voor de collega's, die één minuut repliektijd krijgen.

03.06 Marijke Dillen (VB): Mijnheer de minister, uw antwoord overtuigt me allerminst. Deze overbevolking heeft oorzaken, want al decennialang wordt het gevangeniswezen zwaar verwaarloosd, werd er niet gewerkt aan meer capaciteit en werd te weinig geïnvesteerd in nieuwbouw en renovatie. Daarvoor draagt uw partij een verpletterende verantwoordelijkheid, maar ook de collega's van cd&v en de socialisten, want zij hebben decennialang dit beleid mee bepaald.

Er zijn oplossingen. Huur gevangeniscapaciteit in het buitenland, mijnheer de minister. Investeer samen met uw collega van Volksgezondheid in meer gebouwen voor geïnterneerden en stuur vooral alle illegale en criminele vreemdelingen terug naar hun land van herkomst. Dan hebt u onmiddellijk 4.000 plaatsen. Indien die landen weigeren, koppel het dan aan het intrekken van ontwikkelingssamenwerking. Laat eindelijk uw tanden zien, want (...)

De **voorzitter**: Ik had reeds gezegd dat ik onverbiddelijk zou zijn. En dus ben ik dat ook, mevrouw Dillen.

03.07 Benoît Lutgen (Les Engagés): Merci, monsieur le ministre. Vous n'avez répondu à aucune de mes questions: ni sur ce qui se passe à Marche-en-Famenne, ni sur la réunion de ce matin, ni sur les réponses que vous voulez apporter, ni sur les réponses de soutien aux agents pénitentiaires. Zéro réponse!

Vous avez par contre repris, il est vrai, le fait que nous détenions un record en matière de préventive, ce qui crée aussi des difficultés particulières dans nos prisons. La récidive est extrêmement élevée. Les réponses structurelles n'existent pas. Vous ne les avez même pas évoquées, pas plus que les réponses ponctuelles par rapport à ce qui se passe à Marche-en-Famenne.

J'irai moi-même, avec ma cheffe de groupe qui suit ce dossier depuis de nombreuses années, à la prison de Marche-en-Famenne rencontrer les syndicats et les agents. Croyez bien que nous maintiendrons la pression parce que cette situation est inacceptable pour les gardiens et les agents pénitentiaires. Nous voulons être à leurs côtés.

03.08 Steven Matheï (cd&v): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Er werd de afgelopen jaren ingezet op het uitvoeren van de kortere straffen en dat is mede de oorzaak van de overbevolking in de gevangenissen. Het is echter belangrijk om te onderstrepen dat het perverse effect daarvan is dat de straffen tot vijf jaar nu niet meer kunnen worden uitgevoerd. Dat is mede veroorzaakt door het niet genoeg werken aan de in- en uitstroom. Op het vlak van de capaciteit en de aanpak van geïnterneerden is er op het terrein te weinig vooruitgang geboekt en dat is uw verantwoordelijkheid.

03.09 Catherine Delcourt (MR): Monsieur le ministre, l'effectivité des peines, soit leur application, est quelque chose d'essentiel. Un large panel de peines doit être tenu à disposition du juge, mais celles-ci doivent toutes être exécutées – et elles doivent l'être dans de bonnes conditions. Ce que nous n'investissons pas dans les prisons, c'est ce que nous n'investissons pas dans la réinsertion, mais c'est ce que nous payerons sur le plan de la récidive.

La surpopulation carcérale à l'heure actuelle est inacceptable. Toutes les mesures doivent être prises, mais certainement pas en s'orientant vers la non-exécution des peines. Des retransfèrments vers l'étranger, l'appel à des mesures alternatives, la création de maisons de détention, pour lesquelles nous savons combien il est difficile de trouver les bonnes implantations, constituent des outils qui doivent être nécessairement activés. Je vous remercie de vos réponses.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

04 Samengevoegde vragen van

- Sammy Mahdi aan Karine Lalieux (Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris) over "De Pano-reportage over onterecht toegekende leeflonen in Anderlecht" (56000199P)
- Vincent Van Quickenborne aan Karine Lalieux (Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris) over "De Pano-reportage over onterecht toegekende leeflonen in Anderlecht" (56000200P)
- François De Smet aan Karine Lalieux (Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris) over "De onthulling van sociale fraude bij het OCMW van Anderlecht" (56000201P)
- Anja Vanrobaeys aan Karine Lalieux (Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris) over "De Pano-reportage over onterecht toegekende leeflonen in Anderlecht" (56000204P)
- Ellen Samyn aan Karine Lalieux (Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris) over "De Pano-reportage over onterecht toegekende leeflonen in Anderlecht" (56000205P)
- Isabelle Hansez aan Karine Lalieux (Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris) over "De socialebijstandsfraude bij het OCMW van Anderlecht" (56000207P)
- Florence Reuter aan Karine Lalieux (Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris) over "Het schandaal bij het OCMW van Anderlecht" (56000211P)
- Nadia Moscufo aan Karine Lalieux (Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris) over "De fraude bij het OCMW van Anderlecht" (56000212P)
- Wouter Raskin aan Karine Lalieux (Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris) over "Leefloonfraude" (56000213P)
- Caroline Désir aan Karine Lalieux (Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris) over "De Pano-reportage over het OCMW van Anderlecht" (56000216P)
- Matti Vandemaele aan Karine Lalieux (Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris) over "De problemen bij het OCMW van Anderlecht" (56000217P)

04 Questions jointes de

- Sammy Mahdi à Karine Lalieux (Pensions et Intégration sociale, Personnes handicapées, Lutte contre la pauvreté et Beliris) sur "Le reportage de Pano sur l'octroi indu de revenus d'intégration à Anderlecht" (56000199P)
- Vincent Van Quickenborne à Karine Lalieux (Pensions et Intégration sociale, Personnes handicapées, Lutte contre la pauvreté et Beliris) sur "Le reportage de Pano sur l'octroi indu de revenus d'intégration à Anderlecht" (56000200P)
- François De Smet à Karine Lalieux (Pensions et Intégration sociale, Personnes handicapées, Lutte contre la pauvreté et Beliris) sur "Le dévoilement d'une fraude sociale au CPAS d'Anderlecht" (56000201P)
- Anja Vanrobaeys à Karine Lalieux (Pensions et Intégration sociale, Personnes handicapées, Lutte contre la pauvreté et Beliris) sur "Le reportage de Pano sur l'octroi indu de revenus d'intégration à Anderlecht" (56000204P)
- Ellen Samyn à Karine Lalieux (Pensions et Intégration sociale, Personnes handicapées, Lutte contre la pauvreté et Beliris) sur "Le reportage de Pano sur l'octroi indu de revenus d'intégration à Anderlecht" (56000205P)
- Isabelle Hansez à Karine Lalieux (Pensions et Intégration sociale, Personnes handicapées, Lutte contre la pauvreté et Beliris) sur "La fraude aux aides sociales au CPAS d'Anderlecht" (56000207P)
- Florence Reuter à Karine Lalieux (Pensions et Intégration sociale, Personnes handicapées, Lutte contre la pauvreté et Beliris) sur "Le scandale au CPAS d'Anderlecht" (56000211P)
- Nadia Moscufo à Karine Lalieux (Pensions et Intégration sociale, Personnes handicapées, Lutte contre la pauvreté et Beliris) sur "La fraude au CPAS d'Anderlecht" (56000212P)
- Wouter Raskin à Karine Lalieux (Pensions et Intégration sociale, Personnes handicapées, Lutte contre la pauvreté et Beliris) sur "La fraude au revenu d'intégration" (56000213P)
- Caroline Désir à Karine Lalieux (Pensions et Intégration sociale, Personnes handicapées, Lutte contre la pauvreté et Beliris) sur "Le reportage de Pano sur le CPAS d'Anderlecht" (56000216P)

- **Matti Vandemaele à Karine Lalieux (Pensions et Intégration sociale, Personnes handicapées, Lutte contre la pauvreté et Beliris) sur "Les problèmes au CPAS d'Anderlecht" (56000217P)**

04.01 Sammy Mahdi (cd&v): Mevrouw de minister, beeldt u zich eens in dat u een gewone hulpbehoevende man of vrouw bent die bij het OCMW aanklopt, maar die in Brussel toevallig niet op de PS stemt – dat kan gebeuren – of die toevallig niet de beste vriend is van de OCMW-voorzitter. Beeldt u zich in dat u ook nog eens geconfronteerd wordt met mensen die zich wel in die positie bevinden en die voorsteken in de wachtrij, die dankzij mails vanwege de voorzitter voorrang krijgen en die duizenden euro's krijgen, terwijl anderen in de kou blijven staan.

Volgens de PS in Brussel stelt dat helemaal geen probleem, integendeel. Gisteren zei iemand van de PS op tv: *"Oui, je suis clientéliste et je suis fier de l'être parce que je suis socialiste."* Men is er trots op dat men publiek geld, bedoeld voor mensen die echt in nood zijn, gebruikt als politicus om het eigen kiesvee te bedienen. *Il faut le faire*, zo handelen, met een brede glimlach!

Ik wil de Parti Socialiste nooit meer horen spreken over sociale afbraak. Duizenden euro's uitdelen zonder controle, dat is sociale afbraak. Geld geven aan wie er geen recht op heeft, dat is sociale afbraak. Mensen die geen steun behoeven, geld geven en laten voorsteken in de rij, en tegelijkertijd mensen met echte behoeftes in de kou laten staan, dat is sociale afbraak.

Het meest wraakroepende is dat uw diensten dat wisten. Ik verwijs naar het inspectieverslag van het OCMW van Anderlecht 2023, waarin staat dat de inspectiedienst rechtstreeks via diverse kanalen is aangesproken naar aanleiding van de reeds gekende problematiek.

Mijn vraag is duidelijk. Uw diensten waren op de hoogte van de toestand. Waarom hebt u niets gedaan? Tegen wanneer zal het geld worden teruggevorderd? Hoe gaan we er samen voor zorgen dat het cliëntelisme van PS-besturen in Brussel een halt wordt toegeroepen?

04.02 Vincent Van Quickenborne (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, weet u wat mensen denken en zeggen als zij die reportage hebben gezien? 't Zijn zotten die werken. Ik weet niet of die uitdrukking bestaat in het Frans, maar het komt erop neer dat er mensen zijn in ons land die keihard werken, terwijl ze zien dat andere mensen er de kantjes van af lopen. Dat is bewezen in de *Pano*-reportage in Anderlecht, uw geboortestad. Het gaat om fraude en cliëntelisme. De mensen worden daar boos van.

Het gaat over veel geld. In ons land wordt meer dan 2 miljard euro aan leeflonen betaald aan 164.000 leefloners. Dat aantal omvat de inwonersaantallen van Hasselt en Kortrijk gecombineerd. Natuurlijk kunnen we niet al die mensen over dezelfde kam scheren. De essentie is wel dat de echt arme mensen van dat beleid de dupe zijn.

Het ergste is dat de alarmbellen in Anderlecht al jarenlang afgaan. Collega Mahdi verwijst naar het verslag van 2023, maar ook in 2019, in 2020 en in 2022 stond dat letterlijk geschreven, mevrouw Lalieux. Ik citeer: "Maand na maand, jaar na jaar krijgen mensen een leefloon zonder opvolging."

Mevrouw de minister, u was bevoegd. U had het onder uw ogen, maar u hebt niets gedaan. Waarom niet? Is de reden dat de burgemeester en de OCMW-voorzitter van PS-signatuur zijn? Is de reden dat het om uw kiezers gaat? Houdt u vast aan de cultuur om alles besloten te houden? Ik voel in u een zekere vorm van schaamte over wat daar gebeurd is. Het is niet aanvaardbaar.

Mevrouw de minister, ik heb maar twee vragen voor u. Ten eerste, kunt u met de hand op het hart beloven dat dit enkel in Anderlecht is gebeurd, of doet datzelfde fenomeen zich ook in andere gemeenten voor? Ten tweede, waarom hebt u na al die rapporten helemaal niets gedaan?

04.03 François De Smet (DéFI): Madame la ministre, comme beaucoup ici, j'ai vu ce reportage accablant. Des journalistes parviennent sans difficulté à se faire verser un revenu d'intégration sociale, sans enquête sociale et sans même résider dans la commune d'Anderlecht.

Un président de CPAS nous a livré la définition la plus pure du clientélisme qu'on ait vu depuis très longtemps. En effet, quand on aime les gens, quand on veut les aider, il semble normal pour certains d'aider "un peu plus"

ceux qui sont venus les voir.

Ce qui m'a le plus marqué, c'est le témoignage des assistants sociaux – témoignage anonyme car ils veulent peut-être échapper à des rétorsions de leur hiérarchie. Ces assistants sociaux sont en réalité piégés et coincés: ils doivent pour beaucoup traiter 200 dossiers chacun.

Ils sont tellement débordés qu'ils n'arrivent pas à effectuer des vérifications, notamment d'emploi et de domicile. Même quand ils proposent des refus d'allocation d'intégration, ils risquent d'être court-circuités par leur hiérarchie ou leur président de CPAS. Cela provoque une charge supplémentaire et, évidemment, un découragement.

Madame la ministre, il faut être très courageux pour être travailleur social au CPAS d'Anderlecht aujourd'hui. Je pense à eux.

Pour la cohésion sociale, c'est aussi très décourageant. Nous sommes dans une période dans laquelle chaque euro compte. Des affaires de ce genre-là sont terribles parce qu'elles sont dénigrantes pour tous ceux qui ont besoin de cette aide sociale et qui n'arrivent pas à l'obtenir rapidement, peut-être parce qu'ils ne connaissent pas les bonnes personnes.

C'est décourageant aussi pour tous ceux qui contribuent au système, les travailleurs qui, à la sueur de leur front, alimentent le système et qui se disent: à quoi bon? Malheureusement, on le sait, la fraude sociale alimente aussi en retour, hélas, la légitimation de la fraude fiscale, les deux étant évidemment inacceptables. C'est désastreux pour la société toute entière.

Madame la ministre, que saviez-vous de ce phénomène avant l'émission? Vous avez dit ce matin en radio qu'il y avait des rapports d'inspection diligentés. En effet, ils existent depuis trois ans. Qu'avez-vous fait depuis? À votre connaissance, des cas similaires existent-ils dans d'autres communes et d'autres CPAS?

04.04 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Mevrouw de minister, uw deel doen en uw deel krijgen, is niet meer dan normaal. Dat betekent dat men gaat werken wanneer men dat kan en dat men ondersteuning krijgt wanneer men daar nood aan heeft. Het is daarom dat Vooruit altijd heeft gestreden voor een deftig leefloon, want dat beschermt de mensen tegen extreme armoede.

Als men zegt te strijden voor een deftig leefloon, dan moet men ook strijden tegen al die misbruiken en daar knelt vandaag het schoentje. De *Pano*-reportage van deze week, die ik schokkend vind, toonde hoe mensen in Anderlecht schaaamteloos misbruik maken van dat systeem. Laat het duidelijk zijn, het gaat niet alleen over maatschappelijk werkers die overbelast zijn door te veel aanvragen of over het bewust misbruiken van een systeem om uitkeringen toe te kennen, het gaat ook over politici die wetens en willens niet luisteren naar de negatieve adviezen van hun maatschappelijk werkers. Die maatschappelijk werkers hebben ten einde raad aan de alarmbel getrokken omdat er van bovenaf niet naar hen werd geluisterd.

Mevrouw de minister, de reactie van sommigen was veelzeggend. Denken dat men mensen vooruithelpt door hen ongegrond een uitkering te geven, vind ik hallucinant. Dat gaat niet. Wij vinden dat men mensen beschermt door hen een leefloon toe te kennen, maar ook door te strijden tegen valsspelers, hoe schrijnend sommige verzonnen verhalen ook lijken.

Ik heb maar een vraag voor u. Er werden al jarenlang inspectieverslagen opgesteld en u zegt dat u de controles hebt opgedreven. Wat zijn de resultaten daarvan en vooral, wat zult u doen opdat zoiets nooit meer kan gebeuren?

04.05 Ellen Samyn (VB): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de *Pano*-reportage van dinsdag over de wantoestanden bij het OCMW van Anderlecht was ontluisterend, maar tegelijkertijd ook weinig verrassend. Corruptie, geldverspilling en wanbeheer zijn natuurlijk niet nieuw in Brussel, zeker niet als er socialisten bij betrokken zijn. Herinner u de Samusocialaffaire van ongeveer 7 jaar geleden, waaruit bleek dat uw partijgenoot Yvan Mayeur de corruptie en de vriendjespolitiek binnen Samusocial en het OCMW van Brussel organiseerde. Mevrouw de minister, u verdedigde de heer Mayeur toen nog in de pers: "Denk maar aan de OCMW's die dankzij Mayeur veel efficiënter samenwerken." Een uitspraak die vandaag kan tellen.

Wij vrezen dat het wanbeheer en cliëntelisme helaas niet alleen bij het OCMW in Anderlecht zal te vinden zijn, maar bij het merendeel van de Brusselse OCMW's. Het wordt maatschappelijk assistenten opzettelijk onmogelijk gemaakt om hun werk goed te doen. Wij vernemen van verschillende personeelsleden van de Brusselse OCMW's dat zij van hun politieke bazen een bevel tot het verlaten van het grondgebied moeten aanvaarden als een geldig identiteitsbewijs, om recht op steun te krijgen. Dat is hallucinant.

Mevrouw de minister, hoe verklaart u dat maar liefst 52,2 % van de leeflonen naar niet-Belgen gaat?

Wat zult u ondernemen opdat in dit land, waar werkende mensen meer dan de helft van hun loon afgeven aan de overheid, deze overheid eindelijk verantwoord omgaat met dat geld en het niet gebruikt voor cliëntelisme en electorale bediening?

Klopt het dat uw kabinet de Inspectie van Financiën toegang heeft geweigerd tot de OCMW-dossiers?

Wanneer zult u eindelijk een eerste aanzet geven om de 19 Brusselse OCMW's te fusioneren?

04.06 Isabelle Hansez (Les Engagés): Madame la ministre, les révélations sur les pratiques du CPAS d'Anderlecht sont profondément choquantes. Les témoignages confirmés par cette enquête journalistique révèlent des failles systématiques: absence de contrôle, octroi d'allocations à des personnes qui ne résident pas dans la commune et pressions politiques flagrantes. Ces dérives à la fois éthiques et administratives entachent la confiance des citoyens envers nos institutions publiques et posent la question d'un usage abusif de l'argent public. Elles jettent également un discrédit important sur le travail, pourtant essentiel, accompli quotidiennement par les travailleurs sociaux pour permettre à chacun et chacune de vivre dignement.

Le rapport 2023 du SPP Intégration sociale avait pourtant déjà mis en évidence ces manquements graves, mais il semble qu'aucune mesure concrète n'en ait découlé. Ces dérives clientélistes n'ont donc pas été endiguées.

Madame la ministre, pouvez-vous nous indiquer combien de contrôles ont lieu dans ce CPAS et dans les autres CPAS du royaume par les services du SPP Intégration sociale? Vous dites que vous étiez au courant de certains dysfonctionnements mais vous et votre cabinet étiez-vous au courant de ceux-ci? Comment est-ce possible que de telles situations puissent perdurer malgré les évaluations critiques des services fédéraux? Combien d'autres CPAS pourraient-ils être concernés par des pratiques similaires? Et surtout, quelles mesures envisagez-vous pour garantir un suivi rigoureux des recommandations des rapports d'évaluation pour éviter que ces derniers ne restent lettre morte?

L'inaction politique et la gestion hasardeuse des fonds publics au CPAS d'Anderlecht alimentent un sentiment d'injustice et de défiance croissante envers nos institutions. Chaque euro dilapidé ou utilisé sans contrôle rigoureux fragilise un peu plus la crédibilité de notre démocratie sociale. La réponse politique doit être à la hauteur des enjeux et la transparence doit être complète sur ces faits.

04.07 Florence Reuter (MR): Madame la ministre, on croyait avoir quasiment tout vu dans les dérives et dans la mauvaise gouvernance, mais le reportage de la VRT est édifiant: des pratiques et des dysfonctionnements qui sont tout à fait inacceptables, des enquêtes sociales incomplètes ou totalement inexistantes, pas de visites domiciliaires, l'intervention du politique dans les dossiers, des revenus d'intégration octroyés à des personnes qui n'habitent ni dans la commune, ni même dans le pays, et des adresses fictives.

Tout simplement... Que dire? C'est choquant. C'est juste tout simplement choquant, révoltant. Il s'agit d'argent public, de l'argent du contribuable. Certains travaillent dur pour financer la solidarité. C'est d'autant plus révoltant que, finalement, l'aide sociale ne va pas aux plus vulnérables, à ceux qui en ont réellement besoin.

Madame la ministre, mes questions sont simples. Connaissez-vous l'ampleur de ces fraudes? Ce phénomène s'étend-il à d'autres communes?

Vous déclarez que le CPAS d'Anderlecht fait l'objet d'une enquête depuis 2021 déjà. Qu'est-ce qui a été mis en place, puisqu'on connaissait vraisemblablement tous ces dysfonctionnements?

Enfin, madame la ministre, fallait-il vraiment attendre un reportage de la VRT pour agir? Des outils de contrôle

existent. Vous avez la compétence sur ces contrôles, sur le SPP Intégration sociale. Par ailleurs, 75 % du budget viennent du fédéral. Alors il faut prendre les choses en main! J'attends vos réponses.

04.08 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): Madame la ministre, depuis mercredi, après le reportage de la VRT, il y a beaucoup de discussions autour du fonctionnement et des dysfonctionnements du CPAS d'Anderlecht, et c'est bien compréhensible. Tout service qui travaille avec la population doit pouvoir fonctionner correctement, dans le respect de la loi, avec des procédures et des critères clairs, et sans clientélisme. Donc, s'il y a abus, si des personnes reçoivent une aide sociale sans y avoir droit, s'il y a eu passe-droit, c'est inacceptable et il faut faire toute la lumière à ce sujet.

Le reportage montrait aussi la surcharge de travail du personnel du CPAS d'Anderlecht. J'en profite, au nom de mon groupe, pour transmettre toute ma solidarité à tous ces travailleurs qui, au quotidien, travaillent dans une situation intenable. Ils ont plusieurs fois dénoncé cette situation avec leur organisation syndicale. Dans le reportage, un travailleur disait ceci: "Parfois, on se retrouve facilement avec 200 dossiers par personne. Ce n'est vraiment pas possible. Cela devient une charge mentale très dure." Notez qu'avec 200 dossiers par personne, il est impossible de faire ce travail humainement. En effet, derrière chaque dossier, il y a des êtres humains, des familles, des enfants dans des situations complexes et dans une grande précarité.

Alors, madame la ministre, j'ai deux questions à vous poser. Qu'allez-vous faire concrètement pour faire toute la lumière sur la situation au CPAS d'Anderlecht? Et qu'allez-vous faire pour répondre au cri d'alarme du personnel et garantir que tous les CPAS de tout le pays puissent remplir correctement leurs missions?

04.09 Wouter Raskin (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, wat we zagen in de tv-reportage, was ongezien: keiharde bewijzen van fraude en van politieke inmenging bij de toekenning van steundossiers en een gewezen voorzitter die zich socialist noemt, "*je m'en fous*" antwoordt op de beschuldiging van cliëntelisme en er zelfs prat op gaat! Ik vraag mij af wat de leden van Vooruit daarover denken. Maar goed, dat is niet mijn zaak.

Mevrouw de minister, door de uitstekende reportage van *Pano* heeft iedereen kunnen vaststellen wat er aan de hand is en ligt de zaak open. Dergelijke malversaties, boven op de uitdagingen van vandaag maken dat elk OCMW-beleid onbetaalbaar wordt en dat bevestigt de noodzaak tot responsabilisering van de OCMW's. Wij moeten dringend kwalitatieve en kwantitatieve parameters uitwerken die ons toelaten de goede en de slechte leerlingen in de klas te onderscheiden. OCMW's die op aanklampende begeleiding, op activering en op sociale integratie inzetten, moeten een bonus krijgen. De andere moeten tegen een malus aanlopen.

Mevrouw de minister, dat verhaal vertellen wij al heel lang, ook al worden wij uitgescholden als asocialen door degenen die eigenlijk stilletjes in een hoek zouden moeten kruipen en zich schamen. Ik heb tientallen vragen. Ze zullen voor de vergadering komende woensdag zijn. Vandaag stel ik er twee.

Ten eerste, hoe verklaart u dat u die wanpraktijken niet hebt gezien, terwijl de verslagen van de inspectie daar al jaren op wijzen?

Ten tweede, bent u na het bekijken van de reportage van oordeel dat er strafbare feiten zijn gepleegd? Zo ja, overweegt u juridische stappen tegen degenen die ze zouden hebben gepleegd?

04.10 Caroline Désir (PS): Madame la ministre, moi aussi, j'ai regardé ce fameux reportage de la VRT. Je puis vous dire que j'ai également été choquée, et même extrêmement choquée. Comment est-il possible d'accorder un revenu d'intégration sans même vérifier que la personne vive bel et bien sur le territoire de la commune ni mener l'enquête sociale indispensable à la vérification des ressources dont dispose le demandeur? Comment est-il possible que des procédures et réglementations, pourtant très claires et très strictes, ne soient pas respectées?

Octroyer une aide sans respecter les conditions légales est évidemment gravissime, et nous le dénonçons sans équivoque. Mais j'insiste sur le fait que ces dysfonctionnements ne doivent pas venir remettre en cause le travail accompli par des centaines de travailleurs sociaux qui s'acquittent de leur job avec une véritable conscience professionnelle et dans des circonstances extrêmement difficiles. Ils ne doivent pas non plus remettre en cause l'absolue nécessité des CPAS.

Madame la ministre, comme cela a été dit, il est absolument indispensable de faire toute la lumière sur cette affaire. Voici donc les questions que je souhaitais vous adresser. De quelles informations disposez-vous concernant les faits reprochés au CPAS d'Anderlecht? Quelles compétences le fédéral exerce-t-il en la matière, au regard de celles de la COCOM et de la commune? Le cas d'Anderlecht est-il isolé? Qu'en est-il des procédures de contrôle et des sanctions possibles dans de telles situations?

Pour la suite, madame la ministre, il importe de se poser les bonnes questions afin d'éviter de nouveaux dysfonctionnements. Comment alléger la charge de travail des assistants sociaux? Comment renforcer les effectifs et attirer davantage de travailleurs sociaux dans ces institutions? Comment, tout simplement, continuer à soutenir les CPAS?

04.11 **Matti Vandemaele** (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, er moet mij toch iets van het hart. In Anderlecht doen elke dag tientallen maatschappelijk werkers hun stinkende best voor wie echt nood heeft aan steun. Elke dossierbehandelaar heeft er tot 200 dossiers. Ter vergelijking, in Kortrijk, waar ik woon, zijn dat er gemiddeld 50. Door die manier van werken komt wie echt nood aan steun heeft, achteraan de rij en wordt hij of zij heel traag of zelfs niet geholpen. Of de maatschappelijk werker nu 120 dan wel 200 dossiers per jaar moet behandelen, dat aantal is te hoog om degelijk werk af te leveren. Daardoor staat de deur wagenwijd open voor fraude en daar wordt nog een sausje van politieke inmenging over gegoten, zoals men kon zien in *Pano*. Een voorzitter van een bijzonder comité vindt bijvoorbeeld dat hij persoonlijk moet interveniëren in dossiers en bepaalde mensen voortrekken. Er is geen enkele controle op wat daar gebeurt en de inspectieverslagen zijn ronduit vernietigend.

Mevrouw de minister, hebt u die verslagen gelezen? Zo ja, waarom hebt u dan niets ondernomen? Waarom heeft de overheid daar niets mee gedaan? Komt dat misschien omdat u het eens bent met de betrokken voorzitter van het bijzonder comité, een partijgenoot van u? Ik wil hem even citeren: "Ik kan begrijpen dat men in Vlaanderen verontwaardigd is, u kunt mij cliëntelisme verwijten, maar ik ben een socialist en ik heb mensen geholpen en ik ben daar trots op." Grijpt u daarom niet in? Mijn fractie vraagt zich dat af. Waarom laat u betijen, waarom grijpt u niet in?

04.12 **Karine Lalieux**, ministre: Monsieur le président, chers collègues, je ne vais pas y aller par quatre chemins: ce que nous avons vu dans ce reportage est totalement inacceptable. Il est inacceptable d'utiliser l'argent public pour des personnes qui n'en ont pas besoin. Il est illégal de dépenser les moyens dédiés à l'aide sociale sans que cela ne soit justifié. C'est d'ailleurs la raison pour laquelle la loi prévoit des contrôles et que tous les montants indûment versés doivent être remboursés.

De regels en procedures die in de wet zijn bepaald, garanderen de eerlijkheid tussen burgers. De niet-naleving ervan moet worden veroordeeld en bestraft.

Pour rappel, toute demande au CPAS suppose un premier rendez-vous avec une assistante sociale au cours duquel sont exposés les documents et les conditions nécessaires, un deuxième rendez-vous sur la base de ces documents pour vérifier si les conditions sont remplies, une visite sur place pour vérifier que la personne y vit réellement. Si toutes ces conditions sont remplies, la demande est transmise au bureau spécial ou au Comité spécial de l'action sociale où la majorité et l'opposition sont représentées et qui est le seul habilité à prendre des décisions. Si les procédures sont respectées, aucune interférence politique n'est donc possible – je dis bien "si elles sont respectées" – puisque la loi prévoit très précisément les critères, les procédures et les délais.

Le SPP Intégration sociale vérifie que les conditions d'octroi du revenu d'intégration sociale par les CPAS sont respectées. Les CPAS sont en outre soumis à la tutelle des entités fédérées, en l'occurrence la COCOM, qui contrôle le fonctionnement général du CPAS, notamment les moyens humains, l'organisation et d'autres indicateurs.

Le CPAS d'Anderlecht, comme d'autres, a fait l'objet de tels contrôles. Ceux-ci ont permis d'identifier des manquements qui ont conduit à un contrôle renforcé sur base annuelle, ce qui n'était pas le cas dans d'autres CPAS.

Ces manquements sont de deux ordres. Premièrement, il y a le non-respect des délais légaux pour octroyer ou non le revenu d'intégration sociale. Le service d'inspection a déjà pris une décision de sanctionner le CPAS

en cas d'octroi du revenu de CPAS hors délai. Le deuxième manquement porte sur les enquêtes sociales insuffisantes ou inexistantes. Quand le contrôle conduit à constater que les règles n'ont pas été respectées, les montants indus sont réclamés au CPAS et doivent être remboursés.

La fraude sociale est en effet inacceptable comme toute forme de fraude parce qu'elle est illégale et sape la confiance du public dans notre système de solidarité.

J'ai donc pris la décision d'aller au-delà en renforçant les contrôles. Alors que les contrôles ont normalement lieu sur la base d'un échantillon, j'ai demandé que les contrôles soient systématiques au niveau du CPAS d'Anderlecht.

J'ai aussi demandé au SPP Intégration sociale de vérifier si d'autres CPAS rencontrent des problèmes similaires et, dans ce cas, de renforcer les contrôles. Ces manquements – que, je le répète, je condamne avec la plus grande fermeté – doivent être dénoncés et les montants doivent être remboursés. Mais nous devons aussi veiller à ce que de tels faits ne se reproduisent pas. Ceci relève de la compétence des CPAS et de la tutelle des communes, qui sont en première ligne, mais aussi du gouvernement fédéral et des gouvernements régionaux, ici la COCOM.

Il faut aussi rappeler que les lacunes dans le respect de l'application des procédures sont dues à un manque de moyens humains, vous l'avez souligné. Il faudra donc continuer à renforcer les effectifs du CPAS pour leur permettre de traiter les dossiers dans les délais et dans le respect le plus strict des procédures. Même si cela ne relève pas de ma compétence, la COCOM devra également exercer sa tutelle de manière rigoureuse afin de vérifier que les moyens mis à disposition des CPAS sont mis en œuvre de la manière la plus efficace et efficiente possible.

Ni les personnes en difficulté ni les agents des CPAS – qui font un travail difficile avec une grande conscience professionnelle – ne doivent être les victimes de ces manquements.

Chers collègues, comme l'a dit M. Raskin, nous nous rencontrerons mercredi prochain après-midi et vous aurez tous les détails sur ces constats au CPAS d'Anderlecht. Je vous remercie.

04.13 Sammy Mahdi (cd&v): Mevrouw de minister, als ik zo heftig gereageerd heb, is dat omdat ik mijn stad graag zie. Ik ben daar geboren. Sommigen zeiden dat zij verbaasd waren, maar ik ben helaas niet verbaasd. Ik was graag verbaasd geweest, maar dit is de realiteit die al jarenlang gaande is.

U zegt dat er regels bestaan. Ja en neen. Er zijn regels die beter kunnen. Er zouden alarmbellen moeten afgaan wanneer in een bepaalde gemeente de maatschappelijke dienst een beslissing neemt, maar de politiek toch iets anders beslist. Dan moeten er bij u meteen alarmbellen afgaan. Die klachten moeten bij u terecht komen.

Wij moeten ervoor zorgen dat het geld meteen teruggevorderd wordt. Dit is niet nieuw. Dit heeft ook politieke redenen. De politiek moet er iets aan doen, op het federale niveau, op het regionale niveau en op het lokale niveau. Ik meen echter ook dat iedere partij een ernstige bestuursvergadering moet houden en bekijken welk model ze hanteert en op welke manier ze daarmee de sociale zekerheid onderuithaalt.

04.14 Vincent Van Quickenborne (Open Vld): Mevrouw de minister, uw antwoord was hallucinant. U hebt een tekst voorgelezen, u hebt de regels beschreven. Geen schuldinzicht, geen excuses, het is de fout van de anderen.

Mevrouw de minister, u had zoveel meer kunnen doen. U had de OCMW-voorzitter en de burgemeester van Anderlecht publiekelijk op de vingers kunnen tikken. U had uw mensen naar het OCMW van Anderlecht kunnen sturen om die fraudepraktijken te stoppen. U had zelfs kunnen luisteren naar de mensen van uw inspectie, die u uitdrukkelijk gevraagd hebben hen meer macht te geven om op te treden. U doet er echter niets aan.

Uw antwoord, mevrouw de minister, bewijst dat u dit niet ter harte neemt. U kunt wel verwijzen naar de hoorzitting van volgende week woensdag, maar als u als minister met zo'n attitude vier jaar lang hebt bestuurd, bent u het niet waard geweest. Dit is een schandaal, maar u reageert alsof het niets is. Schandalig!

04.15 François De Smet (DéFI): Merci pour votre réponse, madame la ministre.

Si je comprends bien, dans ces rapports datant d'il y a trois ans, les problèmes avaient été identifiés. Des rapports supplémentaires ont été rédigés, des montants réclamés, mais le problème n'a pas été réglé. Le reportage de Pano est en effet relativement récent.

Je commence à voir que cela va nous mener à un grand jeu belge, à savoir le renvoi de la balle entre l'État fédéral, la COCOM, la commune et le CPAS d'Anderlecht.

Il existe visiblement un "shopping" d'aide sociale, malheureusement. Je comprends qu'il est légitime, pour certaines personnes, de faire semblant qu'on est domicilié dans une commune alors qu'on ne l'est pas, de faire semblant qu'on est isolé alors qu'on est en couple. Et, si le jeu est malheureusement aussi largement répandu, c'est que, parfois, il fonctionne et que le clientélisme reste une réalité. Il faut y mettre fin immédiatement.

04.16 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Mevrouw de minister, ik vind uw antwoord zeer teleurstellend. U drijft de controle pas op na de reportage en steekt zich weg achter de oppositie in het bijzonder comité. Dat is onaanvaardbaar voor ons.

Iedere socialist, maar dan ook iedere socialist, zou hier razend van moeten worden. Als men rechtse partijen argumenten wil geven om onze solidariteit, onze sociale zekerheid af te breken, moet u immers gewoon doorgaan op deze manier.

Dat zal echter niet gebeuren met Vooruit! Wij staan namelijk achter alle gewone mensen die wel hulp nodig hebben, maar we willen ook strijden tegen valsspelers die het systeem misbruiken en de politici die dat gewoon toelaten.

Mevrouw de minister, treed op. Dat is uw taak. Wacht geen minuut langer! Ga aan de slag! We kunnen niet wachten, want de mensen verdienen beter!

04.17 Ellen Samyn (VB): Mevrouw de minister, dit krijgt u niet uitgelegd: een stem op de PS in ruil voor een leefloon, à la tête du client. Uiteraard zijn die wantoestanden in Anderlecht niet alleen de schuld van de PS. Ook Vooruit, MR, Ecolo-Groen, Open Vld, DéFI en de PVDA-PTB zijn namelijk vertegenwoordigd in de raad voor maatschappelijk welzijn van Anderlecht. Ofwel zijn ook deze partijen op de hoogte van deze wantoestanden, ofwel doen ze er hun werk niet.

Mevrouw de minister, dit is meer dan kafkaïaans, dit is pure waanzin! Ga eindelijk met de grove borstel door de Brusselse OCMW's, verplicht hen te fusioneren en stop met ons geld uit te delen aan wie er geen recht op heeft! Vlaams Belang vraagt een volledige audit van de Brusselse OCMW's en vooral ook van uw diensten. De socialistische augiasstal moet eindelijk dringend worden uitgemest!

04.18 Isabelle Hansez (Les Engagés): Madame la ministre, vous affirmez que la situation était connue, que les services ont contrôlé les faits, et que tout est désormais sous contrôle. Cependant, si cela est vrai, comment expliquer que des manquements aussi graves aient pu se produire malgré cette vigilance annoncée?

Il est indéniable que le temps est venu d'une profonde remise en question des mécanismes ayant conduit à ces dysfonctionnements. Ce n'est pas seulement une question de procédures, mais de confiance envers nos institutions. Sans des mesures correctives concrètes, ces dysfonctionnements continueront à alimenter la défiance citoyenne. Nous aurions donc voulu entendre des engagements clairs et des actions précises pris par le précédent gouvernement pour garantir que cette situation ne se reproduise plus.

Je tiens à préciser, comme nous l'avons mentionné dans notre intervention, que nous n'émettons aucun reproche à l'encontre des travailleurs sociaux qui accomplissent un travail remarquable au quotidien. Remettre en question leur probité ou leur dévouement n'a jamais été l'objet de nos propos. Nous sommes pleinement conscients de la lourdeur de leur tâche. Toutefois, les manquements identifiés, ainsi que toute forme d'ingérence politique, doivent être pris au sérieux.

04.19 Florence Reuter (MR): Madame la ministre, vos explications ne suffisent pas. Nous connaissons tous les conditions pour avoir droit à une allocation sociale. Aujourd'hui, même les travailleurs sociaux sont révoltés, indignés. Ils n'osent même pas témoigner en public.

J'ai du mal à entendre qu'un CPAS, qui est soumis à un contrôle, qu'il soit social, financier ou juridique, en arrive là aujourd'hui, alors que vous dites vous-même que des enquêtes étaient déjà en cours.

J'ai du mal à entendre aujourd'hui encore un ancien président de CPAS dire: "Vous pouvez parler de clientélisme, mais moi, je suis socialiste, je suis fier de l'être, et je suis content de faire plaisir aux gens." Mais ce n'est pas comme ça qu'on aide les gens qui en ont besoin! C'est de l'argent public! Combien de fois faudra-t-il dire que cet argent doit aller à ceux qui en ont véritablement besoin?

Mon groupe demandera toute la lumière sur ces dysfonctionnements. Rendez-vous mercredi!

04.20 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): Madame la ministre, j'ai bien entendu votre réponse. Mon groupe suivra la situation de près, notamment la semaine prochaine pendant la commission des Affaires sociales.

Si nous voulons résoudre les problèmes des CPAS, il faut vraiment améliorer les conditions de travail, avec moins de dossiers à gérer par travailleur. Nous estimons que vous n'en avez pas fait assez à ce niveau-là. La droite n'a pas non plus de solution à ce problème. Les plans du gouvernement MR et Les Engagés prévoient d'ailleurs d'exclure les travailleurs du chômage après deux ans. Ces personnes vont se retrouver au CPAS. Cela aggravera encore la situation alors que nous aurons besoin de plus d'assistants sociaux pour accompagner ces personnes dans leurs recherches d'emploi.

Je crains que la droite, sous prétexte de dysfonctionnements au CPAS d'Anderlecht – qui doivent évidemment être résolus –, remette en question l'ensemble de notre système de solidarité sociale. Nous n'allons pas laisser passer cela!

04.21 Wouter Raskin (N-VA): Collega's, voor alle duidelijkheid, dit is geen kritiek op al die sociale diensten die elke dag keihard hun stinkende best doen. Het is kritiek op de zieke bedrijfscultuur die ingebakken zit bij de Brusselse PS. Het is geen eenmalig feit, maar het is systematisch. Ik herinner me dat u hier ook moest komen uitleggen dat u het niet zo gemeend had toen u zei dat al die Belirismiddelen naar de PS-burgemeesters moesten gaan.

Mevrouw de minister, ook nu lijkt u eindelijk het zonlicht gezien te hebben, maar hetgeen vandaag bovenkomt staat al jaren op papier. U komt er vandaag zelfs niet toe om uw OCMW-voorzitter met klem te veroordelen. U bent veel te soft.

Ik kan er niets aan doen en u moet me verontschuldigen, mevrouw de minister, maar ik zal het toch zeggen: u mist de ethiek om met publieke middelen om te gaan. U ondergraaft het draagvlak voor sociaal beleid in de samenleving en degenen die u meent te verdedigen zijn er het grootste slachtoffer van. En kameraden (...)

04.22 Caroline Désir (PS): Madame la ministre, merci de vous engager à faire toute la lumière sur cette situation inacceptable. Faire la lumière, oui, et sanctionner là où c'est nécessaire, évidemment. Il faut contrôler plus encore, là où on constate des illégalités. Vous avez donc raison de systématiser ces contrôles. Nous en reparlerons en commission des Affaires sociales.

J'entends, madame la ministre, que chaque niveau de pouvoir devra agir à son niveau, et qu'il faudra que la COCOM prenne également ses responsabilités via une mise sous tutelle du CPAS d'Anderlecht et via un audit approfondi de l'ensemble des CPAS.

La fraude sociale comme la fraude fiscale sont pour nous inacceptables. Inacceptables dans l'absolu, bien sûr, mais aussi parce que cela mine la confiance envers notre système de solidarité. J'insiste encore une fois sur le fait que les dysfonctionnements que nous dénonçons tous aujourd'hui avec la plus grande fermeté ne doivent pas avoir pour conséquence de stigmatiser les CPAS.

04.23 Matti Vandemaele (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, u hebt in de eerste ronde van iedereen verontwaardiging gehoord. In de tweede ronde waren wij allemaal, behalve de PS, ontgoocheld over uw

antwoord. Met verontwaardiging alleen zullen wij er echter niet komen. Er is nood aan actie. Het is in het belang van de cliënten, van de mensen die wel echt hulp nodig hebben, dat we het systeem terug op de rails krijgen. Dat is ook in het belang van de maatschappelijke werkers, die elke dag opnieuw aan de slag gaan om die ambities waar te maken.

Ik verwacht van u als socialist dat u ons model met hand en tand verdedigt. Dat kan alleen maar als men ook het cliëntelisme veroordeelt, bij naam noemt en zegt dat dit absoluut niet kan.

Ik heb vandaag van u geen enkele oplossing gehoord. Ik hoop dat we volgende week in de hoorzitting wel tot oplossingen kunnen komen, zodat we dit nooit meer moeten doen.

De **voorzitter**: Mevrouw de minister, collega's, dank u. Dit zal zoals gezegd volgende week ook in de commissie uitgebreid worden behandeld.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

05 Vraag van Axel Weydts aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De bescherming van kritieke infrastructuur in de Noordzee na incidenten in de Oostzee" (56000202P)

05 Question de Axel Weydts à Ludivine Dedonder (Défense) sur "La protection des infrastructures critiques en mer du Nord après les incidents en mer Baltique" (56000202P)

05.01 Axel Weydts (Vooruit): Mevrouw de minister, stel u voor dat u 's avonds op uw gemak tv-kijkt en dat u plots niet meer kunt streamen, dat u niemand meer kunt opbellen en dat uw internet tergend traag wordt. Dat zijn zaken die wij ons vandaag niet meer kunnen voorstellen, maar het was bijna de harde realiteit begin deze week, toen in de Oostzee een datakabel werd geraakt en beschadigd. De Deense marine heeft slechts achteraf kunnen reageren door een schip te viseren en te achtervolgen.

De oorlog in Europa speelt zich al langer niet meer alleen af op het Oekraïense grondgebied. De oorlog in Europa gaat niet alleen meer over Rusland. Het is niet alleen meer Rusland dat dergelijke tactieken en intimidatie gebruikt. Het is iets waarvoor wij allen gewaarschuwd moeten zijn en dat ons allen op scherp zou moeten stellen, want de gevoeligste data passeren ook bij ons langs de Noordzee, onze elfde provincie.

Daarom is het goed dat de huidige regering, met socialisten, ervoor heeft gekozen om meer te investeren in defensie, om een groeipad uit te tekenen richting 2 % en om verder internationaal samen te werken. De vraag is alleen of het voldoende is en of het op tijd komt. Bij onze Nederlandse collega's is het antwoord op die vraag alvast 'neen'. Zij hebben gisteren al beslist om een civiel schip in te zetten dat is uitgerust met voldoende sensoren om na te gaan wat er zich onder water afspeelt. Wij moeten nog wachten op ons derde patrouilleschip. Het is goed dat het er komt, maar dat schip is niet uitgerust met dergelijke sensoren en kan dus niet zien wat er zich onder water afspeelt. Dat vinden wij moeilijk te verklaren in de wereld van vandaag.

Daarom heb ik een heel eenvoudige vraag, mevrouw de minister. Wat zult u doen om de Noordzee zo snel mogelijk te beschermen tegen dergelijke acties?

05.02 Minister Ludivine Dedonder: De bescherming van die kritieke infrastructuur is vanzelfsprekend een prioriteit voor de Belgische defensie en maakt integraal deel uit van onze bredere inzet voor nationale en internationale veiligheid.

Defensie investeert in capaciteit om verdachte activiteiten op zee te detecteren en te monitoren, met de inzet van maritieme patrouilleschepen en geavanceerde sensoren. Het maritiem informatiekruispunt zorgt voor continue elektronische opvolging van scheepvaart, terwijl de marine patrouillevaartuigen inzet om schepen dicht bij de Belgische kust te monitoren. Die aanwezigheid op zee vergroot de snelheid van de reactie op potentiële dreigingen en dient als afschrikking.

Defensie kan snel ingrijpen om sabotagepogingen te voorkomen en werkt samen met de civiele autoriteiten en de private sector voor herstelplannen en reparaties in geval van incidenten. Die capaciteit zal in de toekomst nog worden versterkt met een derde patrouilleschip en een upgrade van de twee andere.

De bescherming van onderzeese infrastructuur is een gedeelde verantwoordelijkheid binnen de NAVO en de Europese Unie. België draagt actief bij aan die samenwerkingsverbanden en maritieme beveiligingsinitiatieven. Daarnaast onderhouden we nauwe bilaterale relaties met onze Noordzeebuurlanden om inlichtingen te delen en gezamenlijke operaties uit te voeren. Maritieme veiligheid en de bescherming van kritieke maritieme infrastructuur zijn twee thema's die ook tijdens het Belgische voorzitterschap in de aandacht stonden.

05.03 Axel Weydts (Vooruit): Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord.

U verwijst terecht naar de aankoop van de patrouilleschepen, waarvan we er vandaag al twee hebben en het derde in 2027 zal worden geleverd. Die schepen zijn echter niet uitgerust met de nodige sonarsystemen om te weten wat er zich onder water afspeelt. We moeten meer actie ondernemen. Bent u bereid om bijvoorbeeld in te tekenen op het contract dat Nederland zal sluiten met het civiele schip, zodat we nu kunnen ageren? Als we nu niet ageren en als we ons nu zwak tonen, dan zullen we de miserie later voelen en zal het moeilijker zijn om nog adequaat te kunnen reageren op dergelijke dreigingen, die heel acuut en realistisch zijn. Dat is deze week nog maar eens bewezen.

De **voorzitter**: Collega's, ik wil nog even opmerken dat dit de maidenspeech van collega Weydts was. *(Applaus)*

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

06 Question de Philippe Courard à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Les 1 000 jours de guerre en Ukraine" (56000218P)

06 Vraag van Philippe Courard aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "1.000 dagen oorlog in Oekraïne" (56000218P)

06.01 Philippe Courard (PS): Madame la ministre, mille jours de guerre en Ukraine! Ce n'est même pas tout à fait juste car quand on évoque la Crimée, on arrive quasiment à quatre mille jours. Mais il s'agit de mille jours au cours desquels d'affreuses souffrances ont été éprouvées par les Ukrainiens. C'est évidemment inacceptable, et depuis cette attaque de l'Ukraine par le président Poutine, on ne fait que des constats désastreux de décès, de blessés dans le camp ukrainien, mais également dans le camp russe – de la chair à canon, parfois, du côté russe.

On sait que la Belgique a réagi. Elle a soutenu l'Ukraine et la population ukrainienne en accueillant d'ailleurs des Ukrainiens. En termes de défense, nous avons consacré beaucoup de moyens. Nous nous sommes inscrits dans une démarche européenne également. La paix est ce que tout le monde souhaite, bien entendu.

Je ressens auprès de la population belge une crainte terrible pour le moment. On ne s'habituerait évidemment jamais à la guerre. On sait le cortège de souffrances que cela procure. Mais depuis qu'on sait que le président Poutine menace avec le nucléaire, depuis qu'on sait que le futur président des États-Unis s'appelle Donald Trump, nous avons les pires craintes. En effet, comment va réagir l'OTAN, puisque le soutien américain ne semble pas définitif par rapport à cette guerre? Trump a déclaré qu'en 48 heures il réglerait le problème. Comment veut-il le faire? Sur le dos de qui va-t-il le faire? Bien sûr sur le dos des Ukrainiens, mais aussi, probablement, sur celui de l'Europe.

La question que je souhaite vous poser vise à savoir comment nous, Belgique, nous réagissons dans ce concert de déclarations. Comment l'Europe va-t-elle réagir? Comment, demain, allons-nous faire face à nos engagements par rapport à l'Ukraine, à la démocratie et à la paix dans notre Europe?

06.02 Ludivine Dedonder, ministre: Monsieur Courard, derrière ce chiffre, ce sont des centaines de familles brisées, des vies perdues, des personnes qui sont obligées de fuir des infrastructures qui ont été détruites, ce sont surtout de la violence et de la peur vécues quotidiennement en Ukraine. Comme vous l'avez dit, c'est le retour d'une guerre en Europe qui suscite une certaine insécurité. Tout cela par la volonté d'un seul homme, qui a conduit son pays à cette guerre d'invasion inacceptable.

La situation qui prévaut en Ukraine, aux portes de l'hiver, confirme certainement la nécessité absolue de

poursuivre nos efforts. Depuis le début de la guerre, la Défense a confirmé sa détermination à soutenir l'Ukraine à court, moyen et long termes. Le soutien militaire de la Belgique au profit de l'Ukraine s'élève aujourd'hui à plus de 1,2 milliard. Nous participons à l'essentiel des coalitions capacitaires: F-16, maritime, IT, artillerie, déminage, défense anti-aérienne. Et nous avons fourni plusieurs armements et munitions, notamment des grenades, mais également du matériel médical et l'accueil de blessés à l'hôpital militaire. Aujourd'hui, nous sommes à plus de 3 000 soldats ukrainiens formés par la Belgique. Nous continuerons à le faire. Je puis vous dire évidemment que nous restons fermement engagés dans cette approche intégrée, qui vise à offrir à l'Ukraine des garanties de sécurité à long terme.

Je tiens à préciser que nous n'avons pas attendu l'élection du nouveau président des États-Unis pour être résolument engagés à construire une Europe de la Défense, tant pour le renforcement de nos armées que pour leur interopérabilité et leur complémentarité et que pour le renforcement de notre base industrielle de Défense et de sécurité nationale et européenne. Là se situe la clef. Nous avançons. Il faut poursuivre en ce sens. Il reste encore de nombreux efforts à fournir, mais nous devons être solidaires entre Européens.

06.03 Philippe Courard (PS): Madame la ministre, je vous remercie pour votre réponse. Je pense que la Belgique a toujours été à la hauteur de ses engagements. Nous serons toujours derrière la population ukrainienne.

Nous devons évidemment privilégier la diplomatie et la paix, mais pas à n'importe quel prix et en tout cas pas comme le souhaitent Donald Trump et Poutine.

J'espère donc que nous continuerons à nous intégrer dans une réaction européenne avec une Europe qui prendra ses responsabilités et poursuivra évidemment sur sa lancée, avec les objectifs qui ont été fixés.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

07 Questions jointes de

- Sarah Schlitz à Annelies Verlinden (Intérieur, Réformes instit. et Renouveau démocratique) sur "La manifestation contre les violences faites aux femmes" (56000203P)
- Ayse Yigit à Annelies Verlinden (Intérieur, Réformes instit. et Renouveau démocratique) sur "La manifestation contre les violences à l'égard des femmes" (56000208P)

07 Samengevoegde vragen van

- Sarah Schlitz aan Annelies Verlinden (Binnenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De betoging tegen geweld op vrouwen" (56000203P)
- Ayse Yigit aan Annelies Verlinden (Binnenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De betoging tegen geweld op vrouwen" (56000208P)

07.01 Sarah Schlitz (Ecolo-Groen): Monsieur le président, chers collègues, madame la ministre, les violences envers les femmes et les atteintes à leurs droits se multiplient partout dans le monde: en Iran, en Italie, en Afghanistan et on craint le pire pour les États-Unis. Chez nous, on dénombre déjà vingt féminicides pour l'année 2024. En outre, l'effroyable affaire Pelicot nous rappelle à quel point la culture du viol est encore bien ancrée chez nous.

Alors, ce dimanche, des milliers de personnes, principalement des femmes, parfois avec leurs enfants, s'apprêtent à fouler les rues de Bruxelles en solidarité avec les femmes du monde entier et pour appeler à un renforcement des mesures pour protéger toutes les femmes de toutes les formes de violence. L'année dernière, la manifestation avait été entachée de tensions avec les forces de l'ordre. Certaines manifestantes ont été véritablement traumatisées par cet épisode.

Madame la ministre, quelles leçons tirez-vous de l'organisation de cette manifestation? Quel dispositif a-t-il été prévu pour ce dimanche, au regard à la fois du thème traité par cette manifestation et de la qualité des manifestants et de leur profil spécifique, principalement des femmes et des enfants?

07.02 Ayse Yigit (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, niet één meer, met die boodschap zullen wij komende zondag met duizenden mensen op straat komen in Brussel. Overal ter wereld is geweld tegen vrouwen een structureel probleem. Ik wil mijn solidariteit uiten ten aanzien van alle

vrouwen die in oorlogen en conflicten moeten leven, waar seksueel geweld vaak als wapen wordt gebruikt. Beste vrouwen, wij zien u, wij vergeten u nooit.

In België spreken de cijfers voor zich: een op de zeven vrouwen ervaart partnergeweld, acht op de tien vrouwen krijgen te maken met seksueel geweld. Ook in de voorbije week waren er drie harde verhalen. In Elsene werd een vrouw vermoord door haar partner, in Zwijndrecht werd een vrouw vermoord door haar ex-partner. En dan zijn er de verhalen van minstens 16 jonge vrouwen in Kortrijk, die gedrogeerd en verkracht werden.

Mevrouw de minister, wij zien een patroon. Bijna de helft van alle aangiften wordt geseptoneerd. De meldingen van spiking in Kortrijk werden weggelachen. Het parket gaf als oplossing: meisjes, zorg voor elkaar. En toch zeggen sommigen dat er geen extra maatregelen nodig zijn.

De politie is een cruciale schakel om seksueel geweld aan te pakken. Het Comité P geeft echter aan dat onze politie niet voorbereid is. Er is nood aan meer gespecialiseerd personeel en aan meer gespecialiseerde politie-eenheden, geïnspireerd op de Brusselse EVA-cel.

Mevrouw de minister, wat zult u doen om het patroon van straffeloosheid aan te pakken?

07.03 Minister **Annelies Verlinden**: Iedereen moet zich veilig kunnen voelen, overal, op straat, in het openbaar vervoer, in het uitgaansleven, online, ongeacht geslacht, geartheid of gender.

Wij moeten permanent op alle niveaus inzetten op de strijd tegen seksueel geweld, straatintimidatie en seksisme. De cijfers zijn inderdaad hallucinant. Volgens de VN heeft een op de drie vrouwen wereldwijd al minstens één keer te maken gehad met gendergerelateerd geweld. In 2023 hebben zich 4.226 personen aangemeld bij een zorgcentrum na seksueel geweld in ons land. Dat betekent een stijging van meer dan 22 % ten opzichte van het jaar voordien. Dat toont aan dat de zorgcentra noodzakelijk zijn.

Er moet blijvend aandacht gaan naar de problematiek. Dat doen we ook in de politieopleidingen en politieteams, mevrouw Yigit. Zowel de lokale als federale politie zet in op de strijd tegen gendergerelateerd geweld. In de toekomst moeten we dat blijven doen.

Gisteren nog heb ik een bezoek gebracht aan de ruimte Mannelijke Poëzie, waarmee het Brussels stadsbestuur en de zone Brussel Hoofdstad Elsene aandacht vragen voor en ook hun politiemensen opleiden in de strijd tegen straatintimidatie. Zo worden niet alleen de politieteams, maar ook de bredere bevolking bewust gemaakt van de problematiek.

Madame Schlitz, ce sont d'ailleurs cette même administration communale et cette zone de police qui organisent actuellement les préparatifs pour le bon déroulement de la manifestation du 24 novembre. Des concertations ont lieu, à cette fin, entre la police locale et les organisateurs à l'initiative de la manifestation dans le domaine public.

L'organisation de manifestations de grande ampleur s'inscrit dans le cadre établi de la gestion négociée de l'espace public. Un cadre qui implique notamment la conclusion d'accords clairs entre les organisateurs et la police, ainsi que la réalisation d'une analyse des risques afin que l'autorité administrative locale responsable puisse fixer des seuils de tolérance et transmettre les directives nécessaires à la police.

Ons land kent een cultuur van manifesteren en vrijheid van expressie. Jaarlijks zijn er meer dan 900 betogingen in Brussel. Er is dus expertise opgebouwd en die wordt mede in stand gehouden door overleg met de verschillende zones en organisaties. Er wordt ook opvolging gegeven aan debriefings, onder meer met evaluaties en aanbevelingen van werkgroepen en van controle- en toezichtsorganen, met het oog op een zo goed mogelijk beheer van de openbare ruimte, waarbij tegelijk de uitoefening van de fundamentele rechten zoals de vrijemeningsuiting gegarandeerd is.

Chers collègues, permettez-moi de conclure en soulignant les efforts que nous avons déployés au cours de la dernière législature pour mettre fin à la violence envers les femmes. Nous avons investi massivement dans l'alarme anti-harcèlement. Nous avons voté la loi relative aux féminicides. Nous avons continué à développer les Centres de Prise en charge des Violences Sexuelles (CPVS) par le biais d'un financement supplémentaire

et d'une base juridique solide. Nous avons également formé plus de 750 inspecteurs de police à la violence sexuelle, amélioré la déclaration en ligne pour les faits de violence sexuelle ou encore mis à jour la formation policière.

Beste collega's, dit werk is niet afgerond en de aanhoudende inspanningen rond die problematiek zullen nodig blijven bij verschillende bevoegdheden en verschillende overheidsdiensten. Ik zal dat belangrijke onderwerp blijven verdedigen aan de onderhandelingstafel en bij de voorbereiding van het toekomstige beleid in de komende weken. In deze strijd ben ik een partner van alle vrouwen, alle slachtoffers en iedereen, ongeacht hun geslacht of geaardheid.

07.04 Sarah Schlitz (Ecolo-Groen): Madame la ministre, je vous remercie pour vos réponses.

En effet, sous cette législature, nous avons avancé à pas de géant pour endiguer toutes les formes de violences envers les femmes. Cela ne suffit malheureusement pas. Donc, chers collègues, je m'adresse à vous, où que vous soyez, quels que soient les leviers auxquels vous avez accès, pour que vous agissiez afin de poursuivre l'ambition d'éradiquer toutes les formes de violences envers les femmes et les enfants en Belgique et partout dans le monde.

07.05 Ayse Yigit (PVDA-PTB): Mevrouw de minister, dank u voor uw antwoord. Uw intenties zijn wel goed en ik noteer ook positieve initiatieven, maar om die uit te voeren en zelfs uit te breiden, zijn er meer middelen nodig. Dat is het pijnpunt.

Om dat pijnpunt aan te kaarten, komen wij zondag samen met de vrouwenbeweging op straat. Ik roep u allen dan ook op om samen te betogen en onze stem te verheffen tegen geweld tegenover vrouwen overal ter wereld.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

08 Vraag van Darya Safai aan Nicole de Moor (Asiel en Migratie) over "De asielcrisis" (56000210P)

08 Question de Darya Safai à Nicole de Moor (Asile et Migration) sur "La crise de l'asile" (56000210P)

08.01 Darya Safai (N-VA): Mevrouw de staatssecretaris, deze week publiceerde het CGVS de asielstatistieken voor oktober. Het aantal asielaanvragen steeg in een maand tijd met 20 %. Bijna 4.400 mensen hebben asiel aangevraagd. Het is onmogelijk om voor al die mensen opvang te creëren. Er lagen al mensen op straat, nu zien we ook kinderen en gezinnen op straat. Het is de eerste keer dat we kinderen geen dak boven het hoofd kunnen bieden.

Onze buurlanden kennen deze stijging niet. In Nederland daalde het aantal asielaanvragen in oktober zelfs. Weet u waarom? Nederland heeft noodmaatregelen genomen. Nederland kondigde ook aan strenger te zullen beslissen over Syrische asioldossiers. U hebt daarentegen geen enkele maatregel genomen, waardoor het aantal asielaanvragen van Syriërs in België met 40 % steeg.

Ook het aantal positieve beslissingen van het CGVS is erg sterk gestegen in oktober. Toen hebben 1.800 mensen een definitieve positieve beslissing ontvangen. Zij kunnen hier dus blijven. Die mensen hebben ook nood aan huisvesting, het OCMW, noem maar op.

Mevrouw de staatssecretaris, het is hoog tijd om toe te geven dat het niet meer gaat. Dit trekken wij niet meer, zeker niet in dit tempo. Wat gaat u ondernemen om deze crisis aan te pakken?

08.02 Staatssecretaris Nicole de Moor: Mevrouw Safai, uw vraag over het hoge aantal asielaanvragen in ons land is terecht. Zoals ik al langer zeg, is dat aantal te hoog en moet de instroom omlaag. Ik denk dat - bijna - iedereen in dit halfroond erachter staat dat we mensen die op de vlucht zijn voor oorlog en vervolging moeten beschermen.

Wat vooral problematisch is, is dat er heel veel mensen in onze asielprocedure zitten terwijl ze daar helemaal niet in thuishoren. Heel wat mensen hebben bijvoorbeeld al een beschermingsstatus gekregen in een ander Europees land. Dat gaat om enkele honderden per maand en dat aantal stijgt. Verder zijn er ook heel wat

nationaliteiten bij die nauwelijks tot geen kans maken om als vluchteling erkend te worden. Ik verzet mij daar al langer tegen.

Tijdens het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie hebben we het Europese migratiepact goedgekeurd en nu zijn we volop bezig met de uitrol ervan. Ondertussen mogen we echter zeker niet stilzitten, want ook in deze periode van lopende zaken kunnen we het ons niet permitteren om de pauzeknop in te drukken wat betreft het migratiebeleid. Ik zal binnenkort met maatregelen komen om de groeiende groep van mensen die al een beschermingsstatus hebben aan te pakken. We moeten maatregelen blijven nemen om de instroom omlaag te krijgen.

Mevrouw Safai, het gerucht doet vandaag inderdaad de ronde dat we geen gezinnen met kinderen meer zouden kunnen opvangen. Ik moet dat echt tegenspreken. Dat is niet waar. Ik kan daarover heel stellig zijn. Alle gezinnen met kinderen die vandaag asiel aanvragen en die opvang nodig hebben, worden ook effectief opgevangen. Er zijn echter ook gezinnen met kinderen die al een asielprocedure doorlopen hebben en die geen recht op opvang hebben omdat ze een bevel om het grondgebied te verlaten hebben gekregen. Zij worden niet opgevangen, maar moeten terugkeren naar hun land van herkomst.

We moeten ervoor zorgen dat er minder mensen in die asielprocedure terechtkomen en in de val van mensensmokkelaars trappen. We moeten dat samen aanpakken in Europa, zodat die asielprocedure opnieuw kan werken.

08.03 Darya Safai (N-VA): Dank u wel voor uw antwoord.

Wat tot nu toe gedaan is, is niet genoeg. We hebben nood aan een operationele pauze. U moet aan de DVZ vragen tijdelijk te stoppen met asielloketten. We hebben zelfs geen ruimte voor de bestaande asielaanvragen.

Intussen moeten wij werken aan een strenger asielbeleid. Dat hebben we nodig, want we hebben geen andere oplossing dan het strenger te maken.

Ons land moet een regering hebben. We moeten daar harder aan werken. We hebben verschillende keren samengezeten over een strenger asielbeleid. We hebben dat nu nodig. Laten we nu landen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Ik wil nog even opmerken dat mevrouw Yigit daarnet haar eerste tussenkomst hier heeft gehouden. Ik heb daaraan geen aandacht besteed omdat ze al in de Senaat zetelde, maar hier was het daarnet dus haar maidenspeech. (*Applaus*)

Mededelingen

Communications

09 Commissie voor de Opvolging van de militaire missies – Samenstelling
09 Commission de Suivi des missions militaires – Composition

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 20 november 2024, stel ik u voor de heer Kjell Van der Elst als niet-stemgerechtigd lid deel te laten nemen aan de werkzaamheden van de commissie voor de Opvolging van de militaire missies.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 20 novembre 2024, je vous propose de permettre à M. Kjell Van der Elst de participer aux travaux de la commission de Suivi des missions militaires en qualité de membre sans voix délibérative.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

10 NAVO – Aanstelling plaatsvervangend lid ter vervanging
10 OTAN – Désignation membre suppléant en remplacement

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 20 november 2024 stel ik u in naam van de Vooruitfractie de kandidatuur voor van de heer Axel Weydts ter vervanging van de heer Alain Yzermans als plaatsvervanger van de Parlementaire assemblee van de NAVO.
Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 20 novembre 2024, je vous propose au nom du groupe Vooruit la candidature de M. Axel Weydts, en remplacement de M. Alain Yzermans, comme membre suppléant de l'Assemblée parlementaire de l'OTAN.

Aangezien er geen andere kandidaturen zijn, moet er, overeenkomstig artikel 157, nr. 6, van het Reglement, niet gestemd worden en verklaar ik de kandidaat verkozen als plaatsvervanger.
Étant donné qu'il n'y a pas d'autres candidatures, il n'y a pas lieu à scrutin, conformément à l'article 157, n° 6, du Règlement, et je proclame le candidat élu en qualité de membre suppléant.

11 Verzending van een voorstel naar een andere commissie
11 Renvoi d'une proposition à une autre commission

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 20 november 2024 stel ik u voor het volgende wetsvoorstel te verzenden naar de commissie voor Sociale Zaken, Werk en Pensioenen:
- het wetsvoorstel (Vincent Van Quickenborne c.s.) tot opheffing van de tewerkstellingsbeperkingen voor studentenjobs, nr. 369/1.
Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 20 novembre 2024, je vous propose de renvoyer la proposition de loi suivante à la commission des Affaires sociales, de l'Emploi et des Pensions:
- la proposition de loi (Vincent Van Quickenborne et consorts) abrogeant les limitations applicables à l'occupation d'étudiants jobistes, n° 369/1.

Dit wetsvoorstel werd eerder verzonden naar de commissie voor Financiën en Begroting.
Cette proposition de loi avait été précédemment renvoyée à la commission des Finances et du Budget.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

12 Urgentieverzoeken van de regering
12 Demandes d'urgence émanant du gouvernement

De regering heeft de urgentieverklaring gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het wetsontwerp houdende bekrachtiging van koninklijke besluiten betreffende de verplichte bijdragen aan het Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten en de retributies en bijdragen aan het Begrotingsfonds voor de grondstoffen en de producten, nr. 484/1.
Le gouvernement a demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de loi portant confirmation d'arrêtés royaux relatifs aux cotisations obligatoires au Fonds budgétaire pour la santé et la qualité des animaux et des produits animaux et aux rétributions et cotisations au Fonds budgétaire des matières premières et des produits, n° 484/1.

Ik geef het woord aan de regering om de vraag tot urgentieverklaring toe te lichten.
Je passe la parole au gouvernement pour développer la demande d'urgence.

12.01 Staatssecretaris **Nicole de Moor**: Mijnheer de voorzitter, voor het wetsontwerp wordt inderdaad de urgentie gevraagd. Indien de desbetreffende koninklijke besluiten niet op tijd worden bekrachtigd, zijnde voor 31 december 2024, zullen ze immers met terugwerkende kracht worden ingetrokken.

Als gevolg daarvan zouden de vergoedingen en bijdragen moeten worden terugbetaald, omdat hun rechtsgrondslag ontbreekt en zouden essentiële uitgaven uit het Fonds ernstig in het gedrang komen.

Het bekrachtigingsproces is dus noodzakelijk met urgentie te behandelen, waarvoor ik u dank.

De **voorzitter**: Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.
Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.

De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.
L'urgence est adoptée par assis et levé.

De regering heeft eveneens de urgentieverklaring gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het wetsontwerp tot omzetting van Richtlijn (EU) 2021/2167 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2021 inzake kredietsevicers en kredietkopers en tot wijziging van de Richtlijnen 2008/48/EG en 2014/17/EU (I), nr. 487/1.

Le gouvernement a également demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de loi transposant la directive (UE) 2021/2167 du Parlement européen et du Conseil du 24 novembre 2021 sur les gestionnaires de crédits et les acheteurs de crédits, et modifiant les directives 2008/48/CE et 2014/17/UE (I), n° 487/1.

Ik geef het woord aan de regering om de vraag tot urgentieverklaring toe te lichten.
Je passe la parole au gouvernement pour développer la demande d'urgence.

12.02 Staatssecretaris **Nicole de Moor**: De termijn voor omzetting van die richtlijn is effectief verstreken op 29 december 2023. De Europese Commissie heeft ook een inbreukprocedure ingeleid wegens de niet-omzetting. De Commissie heeft de Belgische Staat een gemotiveerd advies gestuurd waarop de Belgische Staat uiterlijk op 25 november 2024 moet reageren om de rechtszekerheid voor de activiteiten van kredietbeheerders in België te verzekeren. Om zo snel als mogelijk te voldoen aan het Europees recht en om te vermijden dat de Belgische Staat voor het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt gedaagd, vraag ik u opnieuw de urgentie voor dat wetsontwerp toe te staan.

De **voorzitter**: Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.
Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.

De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.
L'urgence est adoptée par assis et levé.

De regering heeft eveneens de urgentieverklaring gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het wetsontwerp houdende gedeeltelijke omzetting van de richtlijn (EU) 2022/2041 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende toereikende minimumlonen in de Europese Unie, nr. 496/1.

Le gouvernement a également demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de loi transposant partiellement la directive (UE) 2022/2041 du Parlement européen et du Conseil du 19 octobre 2022 relative à des salaires minimaux adéquats dans l'Union européenne, n° 496/1.

Ik geef het woord aan de regering om de vraag tot urgentieverklaring toe te lichten.
Je passe la parole au gouvernement pour développer la demande d'urgence.

12.03 Staatssecretaris **Nicole de Moor**: Mijnheer de voorzitter, het betreft inderdaad een wetsontwerp dat de Europese richtlijn van oktober 2022 over adequate minimumlonen in de EU omzet. De omzettingstermijn voor die richtlijn is verstreken op 15 november. De richtlijn draagt bij tot de versterking van de sociale dimensie van de EU in het kader van de tenuitvoerlegging van de Europese pijler van sociale rechten. Het wetsontwerp zet de richtlijn om in het kader van de federale bevoegdheid op het vlak van arbeidsrechten.

Bedankt om de urgentie voor dit wetsontwerp toe te staan.

12.04 **Barbara Pas** (VB): Mijnheer de voorzitter, de uiterste datum voor de omzetting van de betreffende richtlijn is misschien al verstreken, maar we hebben helemaal geen richtlijn nodig om onze minimumlonen te

verhogen.

In het Europees Parlement heeft onze fractie tegen de richtlijn gestemd. We deden dat niet omdat we tegen de verhoging van minimumlonen zijn, integendeel. We stemden tegen om dezelfde reden als de Deense en Zweedse socialisten dat deden: de richtlijn ondermijnt de soevereiniteit van de lidstaten. Het gaat immers om een nationale bevoegdheid en dat moet zo blijven. Er lijkt mij dus helemaal niets urgents aan de omzetting van de richtlijn, omdat we absoluut geen richtlijn nodig hebben om hier aan loonvorming te doen en onze Vlaamse minimumlonen te verhogen.

De **voorzitter**: Ik stel u voor om ons over de vraag uit te spreken.
Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.

*Er wordt overgegaan tot een stemming bij zitten en opstaan.
Il est procédé au vote par assis et levé.*

Collega's, het resultaat is niet duidelijk. We gaan over tot een naamstemming.

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 1)		
Ja	63	Oui
Nee	37	Non
Onthoudingen	10	Abstentions
Totaal	110	Total

Bijgevolg is de urgentie aangenomen.
En conséquence, l'urgence est adoptée.

13 Inoverwegingnemeningen

13 Prises en considération

In de laatst rondgedeelde agenda komt een lijst van voorstellen voor waarvan de inoverwegingneming is gevraagd.

Vous avez pris connaissance dans l'ordre du jour qui vous a été distribué de la liste des propositions dont la prise en considération est demandée.

Indien er geen bezwaar is, beschouw ik de inoverwegingneming van deze voorstellen als aangenomen. Overeenkomstig het Reglement worden die voorstellen naar de bevoegde commissies verzonden.

S'il n'y a pas d'observations à ce sujet, je considère la prise en considération de ces propositions comme acquise. Je renvoie les propositions aux commissions compétentes conformément au Règlement.

Geen bezwaar? (Nee)

Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (Non)

Il en sera ainsi.

14 Goedkeuring van de agenda

14 Adoption de l'ordre du jour

Wij moeten overgaan tot de goedkeuring van de agenda voor de vergadering van volgende week.

Nous devons procéder à l'approbation de l'ordre du jour de la séance de la semaine prochaine.

Zijn er dienaangaande opmerkingen? (Nee)

Y a-t-il une observation à ce sujet? (*Non*)

Bijgevolg is de agenda aangenomen.

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 28 november 2024 om 14.15 uur.

La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 28 novembre 2024 à 14 h 15.

De vergadering wordt gesloten om 15.58 uur.

La séance est levée à 15 h 58.

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 56 PLEN 013 bijlage.

L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 56 PLEN 013 annexe.

DETAIL VAN NAAMSTEMMINGEN

DE DETAIL DES NOMINATIFS

VOTES

Vote nominatif - Naamstemming: 1

Oui	63	Ja
-----	----	----

Aerts Staf, Almaci Meyrem, Bacquelaine Daniel, Beels Jinnih, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Chahid Ridouane, Coenegrachts Steven, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Crucke Jean-Luc, Daerden Frédéric, Deborsu Charlotte, De Knop Irina, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demon Franky, Désir Caroline, De Smet François, Dubois Xavier, Dufrane Anthony, Farih Nawal, Foret Gilles, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Jadoul Pierre, Lambrecht Annick, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Maouane Rajae, Matheï Steven, Matz Vanessa, Meuleman Brent, Meunier Marie, Mutyebele Ngoi, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Maxime, Ramlot Carmen, Schlitz Sarah, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaut Eric, Tourneur Aurore, Vanbesien Dieter, Vandemaele Matti, Vandenbroucke Joris, Van den Heuvel Koen, Vander Elst Kjell, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanrobaeys Anja, Verlinden Annelies, Weydts Axel, Yzermans Alain

Non	37	Nee
-----	----	-----

Buysrogge Peter, Colson Mireille, Cuylaerts Dorien, Demesmaeker Eva, Depoortere Ortwin, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Keuten Dieter, Metsu Koen, Moons Kurt, Pas Barbara, Peeters Lotte, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Ronse Axel, Safai Darya, Samyn Ellen, Somers Werner, Van Belleghem Francesca, Van Bossuyt Anneleen, Vandeput Steven, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Vaerenbergh Kristien, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Verkeyn Charlotte, Vermeersch Wouter, Wollants Bert

Abstentions	10	Onthoudingen
-------------	----	--------------

Boukili Nabil, D'Amico Roberto, Eggermont Natalie, Jacquet Farah, Merckx Sofie, Moscufo Nadia, Ribaud Julien, Tonniau Robin, Van den Bosch Annik, Yigit Ayse